

**Rozstrzygnięcie nadzorcze
Wojewody Małopolskiego
Nr WN.VI.0911-24-2010
z dnia 7.12.2010 r.**

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591; zm. Dz. U. z 2002 r., Nr 23, poz. 220; Nr 62, poz. 558; Nr 113, poz. 984; Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806; z 2003 r., Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568; z 2004 r., Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1203; z 2005 r., Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457; z 2006 r., Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337; z 2007 r., Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218; z 2008 r., Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458; z 2009 r., Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146 i Nr 106, poz. 675), **stwierdza się nieważność** uchwały nr XXXVI/276/10 Rady Gminy Bochnia z dnia 28 października 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania i rozkładania na raty należności pieniężnych Gminy Bochnia oraz jej jednostek organizacyjnych, mających charakter cywilnoprawny, w części określonej w § 5 w ust. 2 zdanie drugie w zakresie przesłanek umożliwiających umarzanie należności z urzędu - ujętych w § 5 w ust. 1 w pkt 2 – 4 i 5 w zakresie słów „lub nie można ustalić jego następców prawnych” oraz w pkt 6 - 10.

Uzasadnienie

Rada Gminy Bochnia uchwałą nr XXXVI/276/10 z dnia 28 października 2010 r. określiła szczegółowe zasady, sposób i tryb umarzania, odraczania i rozkładania na raty należności pieniężnych Gminy Bochnia oraz jej jednostek organizacyjnych, mających charakter cywilnoprawny.

Przedmiotowa uchwała została podjęta m.in. na podstawie art. 59 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W kwestionowanym § 5 w ust. 2 uchwały, Rada Gminy postanowiła, iż „Dopuszcza się możliwość umorzenia z urzędu, jeżeli podstawy umorzenia o których mowa w ust. 1 potwierdzone są dokumentami znajdującymi się w posiadaniu Gminy lub jednostek organizacyjnych Gminy Bochnia”.

W ocenie organu nadzoru, możliwość umarzania z urzędu, w sytuacjach wymienionych w § 5 w ust. 1 w pkt 2 – 4 i 5 w zakresie słów „lub nie można ustalić jego następców prawnych” oraz w pkt 6 - 10 uchwały narusza obowiązujący porządek prawny, w szczególności art. 59 ust. 3 w związku z art. 56 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Ustawa o finansach publicznych w art. 59 ust. 1 stanowi, iż w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom podległym, mogą być umarzane albo ich spłata może być odraczana lub

rozkładana na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, z zastrzeżeniem ust. 4 (tj. z wyłączeniem należności powstałych w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami). Natomiast ust. 3 tego artykułu wskazuje, iż organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w ust. 1, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1, tj. jeżeli:

- 1) osoba fizyczna - zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6.000 zł;
- 2) osoba prawna - została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie;
- 3) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;
- 4) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji;
- 5) zachodzi ważny interes dłużnika lub interes publiczny.

Rada Gminy Bochnia w kwestionowanej uchwale wskazała na możliwość umorzenia z urzędu wierzytelności, jeżeli podstawy umorzenia, o których mowa w § 5 w ust. 1, potwierdzone są dokumentami znajdującymi się w posiadaniu Gminy lub jednostek organizacyjnych Gminy, a w szczególności w następujących okolicznościach:

„2) w wyniku postępowania egzekucyjnego stwierdzono, że dłużnik nie posiada majątku, z którego można by dochodzić należności,

3) należności nie odzyskano w toku postępowania likwidacyjnego lub upadłościowego,

4) przed wszczęciem egzekucji okaże się, że dłużnik lub osoby pozostające na jego utrzymaniu byłoby pozbawieni niezbędnych środków na utrzymanie,

5) dłużnik zmarł nie pozostawiając żadnego majątku lub nie można ustalić jego następców prawnych ”,

„6) nie można ustalić miejsca zamieszkania dłużnika,

7) przemawiają za tym uzasadnione względy społeczne i gospodarcze,

8) nie można ustalić miejsca pobytu lub siedziby dłużnika,

9) kwota należności głównej i odsetek nie przekracza wysokości opłaty pobieranej przez Poczta Polska SA za przesyłkę poleconą,

10) dłużnika dotknęły skutki klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej”.

Z treści zacytowanych powyżej zapisów przedmiotowej uchwały wynika, iż Rada Gminy Bochnia dopuściła możliwość udzielenia z urzędu ulg w postaci umarzenia należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Bochnia oraz jej jednostkom organizacyjnym, również w innych przypadkach niż wymienione w art. 56 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Tym samym, w ocenie organu nadzoru, kwestionowane zapisy uchwały Rady Gminy Bochnia naruszają art. 59 ust. 3 w związku z art. 56 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Przywołany art. 59 ust. 3 wprost przewiduje, że w ramach określenia zasad, sposobu i trybu umarzenia, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających gminie lub jej jednostkom podległym, rada gminy ma możliwość zdecydowania czy dopuszcza stosowanie ulg z urzędu. Jednakże ustawodawca nie pozostawił radom gmin uprawnień do kreowania katalogu przesłanek uprawniających do zastosowania ulg z urzędu. Ustawodawca wprost bowiem wskazał, iż odraczanie, umarzenie

lub rozkładanie na raty podjęte z urzędu przez gminę lub jej jednostkę organizacyjną może nastąpić w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Z powyższego wynika, że Rada Gminy Bochnia przekroczyła zakres upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 59 ust. 3 powołanej ustawy, bowiem rozszerzyła ustawowy katalog przesłanek umożliwiających zastosowanie z urzędu ulgi w postaci umarzania należności, podczas gdy przepis prawa nie wyposażył jej w taką kompetencję.

Ponieważ przekroczenie lub niewypełnienie upoważnienia ustawowego stanowi istotne naruszenie prawa, niniejsze rozstrzygnięcie jest uzasadnione.

W tym stanie rzeczy, należało stwierdzić nieważność uchwały w zakresie określonym w sentencji rozstrzygnięcia.

Na niniejsze rozstrzygnięcie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie. Winno się ją wnieść za pośrednictwem Wojewody Małopolskiego w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego rozstrzygnięcia. -

Z up. Wojewody Małopolskiego
Radca Prawny
Zastępca Dyrektora Wydziału
Nadzoru Prawnego i Kontroli:
Artur Słowik